

**PROGRAMACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE
GEOGRAFIA D'ESPANYA
Dept. De GEOGRAFIA I HISTÒRIA
Curs 2005-06**

PROFESSORA:MARGALIDA MOLL

Índex

1. Objectius de l'àrea/matèria/mòdul
2. Continguts seqüenciats per avaluació
3. Criteris d'avaluació associats als continguts
4. Procediments i sistemes d'avaluació
5. Sistemes de recuperació
6. Criteris de promoció i qualificació. Mínims exigibles.
7. Aspectes metodològics
8. Adaptacions curriculars
9. Temes transversals.
10. Activitats complementàries i extraescolars
11. Materials i recursos didàctics

INFORMACIÓ PER A L'ALUMNAT I FAMÍLIES

1. Objectius de l'àrea/matèria/mòdul

- Conèixer i comprendre les potencialitats naturals immediates i la disposició en el medi geogràfic d'Espanya, i les diferències entre les distintes zones.
- Disposar dels coneixements centrals sobre la situació dels recursos humans i econòmics principals que posseeix actualment Espanya, tant pel que fa a les necessitats interiors com a les possibilitats d'intercanvi que suposen.
- Caracteritzar i diferenciar Espanya en una diversitat de comunitats autònomes amb personalitat espacial i geoeconòmica específica. La Comunitat de les Illes Balears.
- Conèixer i usar habilitats i tècniques geogràfiques.
- Comprendre que Espanya no és un sistema geoeconòmic uniforme i en bloc, sinó que conté diversos paisatges agraris, industrials, urbans i de serveis.

2. Continguts seqüenciats per avaluació

PRIMER TRIMESTRE

- Suport físic. Funcionament i influències del medi natural.
- La població espanyola.

Conceptes

I. EL SUPORT FÍSIC. FUNCIONAMENT I INFLUÈNCIES DEL MEDI NATURAL.

- Configuració geogràfica del territori peninsular.
- Condicionaments climàtics.
- Xarxa hidrogràfica i paisatges vegetals.
- Els medis insulars: una realitat diferent.

SEGON TRIMESTRE

- Situacions i problemes en la utilització dels medis geogràfics d'Espanya.
- Diferències autonòmiques. El cas concret de les Illes Balears.

II SITUACIONS I PROBLEMES ACTUALS EN LA UTILITZACIÓ DELS MEDIS GEOGRÀFICS D'ESPANYA.

- La població espanyola.
- Els recursos de la terra i de la mar: els sistemes agraris i la pesca.
- Diversitat dels paisatges industrials.
- Xarxa de comunicacions. L'estructuració de l'activitat turística.
- Diferències autonòmiques.

TERCER TRIMESTRE

- Diferències autonòmiques.
- La realitat geoeconòmica espanyola.

III. LA REALITAT GEOECONÒMICA ESPANYOLA

- Desenvolupament econòmic i canvi social.
- Els grans problemes ambientals.
- Espanya i la Comunitat Europea.

Procediments

- Lectura i interpretació de plànols i mapes d'Espanya de diverses característiques i escales.
- Anàlisi de factors que han configurat un determinat paisatge.

- Anàlisi, interpretació i síntesi d'informació demogràfica d'Espanya.
- Anàlisi, interpretació i síntesi d'informació demogràfica d'Espanya.
- Anàlisi comparativa de les desigualtats entre les comunitats autònomes en el repartiment dels recursos i en la distribució i evolució dels sectors secundari i terciari.
- Diferències en el procés autonòmic. Causes i conseqüències.

Actituds

- Interès per descobrir la configuració espacial del territori espanyol i per conèixer els factors que intervenen en la degradació del medi ambient.
- Disposició favorable a la recerca d'alternatives per a una explotació menys agressiva dels recursos naturals.
- Valoració crítica dels factors que expliquen les diferències entre diverses ciutats.
- Valoració, respecte del patrimoni historicoartístic d'Espanya.

3. criteris d'avaluació associats als continguts

Se centrarà fonamentalment en:

- Proves objectives.
- Interpretació i confecció de gràfics.
- Recopilació d'informació.
- Lectura de llibres, articles, etc.
- Utilització de les noves tecnologies.
- Elaboració d'un treball d'investigació relatiu a les Illes Balears.

4. procediments i sistemes d'avaluació

- Coneixements teòrics.
- Utilització de gràfics, mapes,...
- Recopilació d'informació a través de la xarxa.
- Treball de camp.
- Lectures i comentaris de llibres.

5. Sistemes de recuperació

5.1. Sistemes de recuperació durant el curs

- Prova de coneixements.
- Treball sobre un llibre de lectura

5.2 Sistemes de recuperació de pendents de cursos anteriors.

- Proves de coneixements.
- Un exercici per cada tema i exercicis globals de tota l'avaluació.

6. Criteris de promoció i qualificació. Mínims exigibles.

- Assolir els continguts bàsics de la programació.
- Presentar durant el curs tots els treballs exigits.

Criteris mínims

- Conèixer les característiques bàsiques a nivell físic d'Espanya.
- Evolució demogràfica. Causes, diferències regionals. Comparar les Illes Balears de la resta de regions.
- Conceptes bàsics de geografia.
- Sectors econòmics: línies generals.
- Elements diferenciadors de les Comunitats Autònomes.
- Els aspectes més importants d'Espanya a la Unió Europea.

7. Aspectes metodològics

Es tracta d'una matèria dinàmica en què es pretén trobar explicació a les localitzacions i distribucions dels fenòmens físics i humans.

Per tant, caldrà examinar els moviments naturals, humans i estructurals per conèixer els processos i les causes de les decisions individuals i col·lectives. La metodologia que es proposa és predominantment activa i participativa a fi que propiciï la investigació personal de l'alumnat i conjugui una ensenyança problemàtica amb una altra temàtica.

Per això, una de les estratègies del mètode actiu és la investigació, tot introduint-hi els mètodes que els permetran esbrinar la realitat i adquirir prou autonomia per enfrontar-se a les dades que els subministra el propi entorn. Es tracta d'utilitzar un mètode de treball que plantegi problemes i elabori explicacions.

8. Adaptacions curriculars

Dins un grup de classe sempre hi ha diversos nivells i per això és imprescindible donar resposta a cada nivell amb material complementari o de reforç.

9. Temes transversals.

Estaran inclosos dins els continguts del a programació sobretot:

- Educació ambiental.
- Educació per a la igualtat d'oportunitats entre els sexes.
- Educació per a la pau.
- Educació per al consum.

10. Activitats complementàries i extraescolars

A partir del segon trimestre es treballarà la recollida d'informació general de cada Comunitat Autònoma: aspectes físics, culturals, humans, econòmics... També hi haurà una participació directa amb el Departament de Ciències de la Terra de la Universitat de les Illes Balears amb xerrades, visites, materials...

11. Materials i recursos didàctics

El llibre de text és el de l'editorial Vicens Vives

Recursos del Departament

- Bibliografia.
- Col·lecció de diapositives.
- Projector d'imatges i transparències.
- Col·lecció de vídeos de les diferents Comunitats Autònomes.
- Mapes.
- Cd- roms.
- La xarxa informàtica dins l'aula

Recursos de l'exterior

- Biblioteques.
- Ajuntaments, Conselleria d'Educació, etc.
- Universitat de les Illes Balears.Laboratori cartogràfic.
- CEPS.

INFORMACIÓ PER A L'ALUMNAT I FAMÍLIES

- **OBJECTIUS DE L'ÀREA/MATÈRIA/MÒDUL**

PRIMER TRIMESTRE

- Suport físic. Funcionament i influències del medi natural.
- La població espanyola.

SEGON TRIMESTRE

- Situacions i problemes en la utilització dels medis geogràfics d'Espanya.
- Diferències autonòmiques. El cas concret de les Illes Balears.

TERCER TRIMESTRE

- Diferències autonòmiques.
- La realitat geoeconòmica espanyola.

- Procediments, objectius generals, valors i actituds, metodologia.

Els procediments, objectius generals, valors, normes, actituds i metodologia assenyalats per l'assignatura de Geografia d'Espanya es troben reflectits a la programació de l'àrea. L'alumnat serà informat al començament del curs, aquesta informació restarà a disposició de l'alumnat i la seva família en qualsevol moment que el sol·liciti.

- Criteris d'avaluació:

Els criteris d'avaluació específics de cada unitat seran assenyalats a l'inici de cada tema, així i tot es valorarà, amb caràcter general, els següent:

1. Comprendre i ser capaç d'explicar els conceptes mínims que es determinin per cada unitat.
2. Analitzar correctament i fer comentaris a partir de diverses fonts geogràfiques: fotografies, mapes, plànols, gràfics diversos, dibuixos, taules estadístiques, etc .
3. *Realitzar feines d'investigació monogràfiques, amb caràcter descriptiu i narratiu, utilitzant mecanismes de recerca i consulta de informació.*

Igualment es consideraran elements imprescindibles i necessaris per poder superar amb èxit l'assignatura l'adquisició d'una sèrie de capacitats i actituds de caràcter general..

1. Correcció i claredat expositiva: oral i escrita. (Criteri fonamental per superar l'assignatura)
2. Correcta comprensió oral i escrita.
3. Suficient capacitat de globalitat i interrelació dels aspectes històrics tractats.
4. Adequació al vocabulari bàsic propi de l'assignatura.
5. Correcta localització espacial i temporal.
6. Suficient capacitat d'anàlisi i de síntesi.
7. Correcció a l'hora d'interpretar diferents fonts geogràfiques.
8. Capacitat d'indagació i d'investigació.
9. Actitud crítica i autònoma envers la informació.
10. Correcta i puntual presentació de les feines encomanades.
11. Participació activa i positiva.

□ Procediments i instruments d'avaluació:

1. Proves escrites: un mínim de dues per avaluació. (Element fonamental d'avaluació per segon de Batxillerat) Consistiran en el desenvolupament escrit de diverses qüestions relacionades amb els continguts de cada unitat. A cada prova escrita podrà introduir-se matèria de les unitats anteriors. S'intentarà mantenir l'esquema de prova utilitzat als exàmens de selectivitat.
2. Diferents activitats realitzades a cada tema. (Principalment comentaris a partir d'una font d'informació geogràfica)
3. *Activitat trimestral. Consistent en un treball d'investigació personal i creativa o en lectura d'un llibre a determinar.(A determinar la idoneïtat de la seva realització)*
4. Observació a l'aula: Participació activa i positiva. per part de l'alumne/a. (Intervencions, treball en grup, exposicions orals, participació en debats, etc.)
5. Hàbits de feina. (Claredat, rigor, creativitat, autonomia, correcta expressió, presentació, puntualitat a la presentació)
6. Correcta aplicació de les diferents tècniques de treball estudiades.

□ Criteris de correcció i qualificació:

Les qualificacions seran numèriques de l'1 al 10. En cada exercici escrit es revisaran, a través de preguntes específiques amb un valor del 20 % del total de la nota de l'examen, els continguts anteriors. L'estructura de les proves seguirà el model establert els darrers anys a les proves de selectivitat. Després de la correcció de cada prova l'alumnat rebrà informació relativa al seu grau de competència i domini de diferents capacitats.

A l'avaluació de juny es considerarà aprovada la matèria quan s'obtingui una qualificació (mitjana) final igual o superior a 5 i es tinguin, al manco, dues avaluacions aprovades i cap suspensa amb una qualificació inferior a 4. Per a la superació dels mínims es tindran en compte els controls periòdics, les activitats encomanades, els hàbits de feina i la participació activa.

□ Criteris de recuperació:

Els/les alumnes que no hagin superat la matèria tindran l'oportunitat de fer un examen de recuperació de la matèria pendent al final del curs, sempre que hagin realitzat les tasques específiques de recuperació, i els treballs de reforç que se'ls hagi encomanat i hagin assistit a classe regularment. Aquesta prova es farà tant al mes de juny com al de setembre.

- ❖ L'alumnat que tingui dues avaluacions suspenses haurà de recuperar la matèria no superada., tot i que la nota final sigui igual o superior a 5.
- ❖ L'alumnat amb una avaluació suspensa amb qualificació inferior a 4 haurà de recuperar la matèria no superada, tot i que la nota final sigui superior a 5.

- ❖ S'han de presentar a la recuperació de juny i preparar-se tota la matèria l'alumnat amb nota final inferior a 4 i els que tinguin les tres avaluacions suspenses.
- ❖ La recuperació de setembre inclourà la preparació de tota la matèria.
- ❖ L'alumnat que hagi acumulat un total de faltes d'assistència igual o superior al 30 % de les sessions lectives, podrà perdre el dret a l'avaluació continua. En aquest cas tindrà dret a ser avaluat segons proves individuals que seran comunicades al seu moment.

Sempre d'acord amb la normativa del centre, el professorat que imparteix l'assignatura garantirà la possibilitat de realitzar proves individuals finals a aquell alumnat que per diversos motius no presentin una regular assistència a les classes de l'assignatura. Es vetllarà per que aquest alumnat sigui assabentat amb el temps suficient de la impossibilitat de practicar-li l'avaluació continua i obtingui, amb prou temps, la suficient informació referida al seu currículum i al model de la prova final.